

سخن سردی

تاریخ، بازتاب وقایع و حوادث پیشین است که با انعکاس تجربه‌ها و آموزه‌های عبرت‌انگیز خود می‌تواند رهنمودی ارزشمند برای نیل به آینده‌ای استوار باشد. نگاه پژوهش‌مدارانه به گذشته و نگرش تحول‌گرایانه به آینده به یقین موجب رشد و پویایی در زمان حال است.

بدون تردید که اگر تاریخ ملتی به فراموشی سپرده شود، به طور حتم هویت و ارزش‌های ملی و اصیل آن ملت به فراموشی سپرده خواهد شد، پس نباید نگرش ژرف و پژوهش‌مدارانه در سیر تحول دانش بشری از گذشته تاکنون را نوعی واپس‌گرایی و عقب‌گرد به گذشته دانست، بلکه آگاهی از آنچه که پیشینیان داشته‌اند و یا انجام داده‌اند و پی‌بردن به ارزش واقعی آنچه که حاصل شده، بسیار ارزشمند و برای حرکت صحیح در آینده ضروری و لازم است. تاریخ‌پژوهان با شناخت اصول و عقاید گذشتگان و بررسی و یادگیری علل موفقیت و یا شکست آنان، می‌توانند امروز جامعه خود را با نگاه به دیروز بسازند و فردای بهتر رقم بزنند.

شایسته است که در اینجا یکی از سخنان پرمایه و نغز امام علی (ع) در نامه ۴۹ نهج‌البلاغه زیبنده این سخنان باشد: «اگر از گذشته عبرت گیری، آنچه را مانده حفظ خواهی نمود.»

نتیجه آنکه ملت‌هایی زنده و پویا و پابرجا می‌مانند که ریشه‌های فرهنگی، علمی و معنوی آنان عمیق‌تر و پربارتر از بقیه ملل بوده باشد.

یکی از موضوعات مهمی که باید در پهنای وسیع تاریخ جستجو کرد، تاریخ پزشکی است که شاید قدیم‌ترین تاریخ جهان باشد. تاریخ پزشکی در شناخت دانش پزشکی و سیر تحولات آن تاکنون نقش‌آفرینی کرده است. ایران که‌نسال ما

نیز که از گذشته‌های دور، مرکز برخورد افکار و اندیشه‌ها و زادگاه نامدارترین دانشمندان و متفکران جهان بوده به حق توانسته است با چنین سابقه درخشانی سهم خود را در ارتقای دانش پزشکی و پیشرفت علم و دانش به خوبی ایفا نماید. داشتن این سابقه درخشان در عرصه تاریخ پزشکی ما را مکلف می‌سازد که بیش از پیش به یافته‌ها و نوآوری‌ها و تحقیقات نیاکان دانشمند خود بپردازیم و از لابلای این دانش کهن، ره‌توشه‌ای برای خود و فرزندان این سرزمین مهیا سازیم، ولی جای تأسف دارد که شناخت ما نسبت به این حقیقت انکارناپذیر که ردّ پای آن را می‌توان در میان هزاران هزار آثار مکتوب و نسخه‌های خطی برجای مانده از این میراث ارزشمند یافت، بسیار اندک می‌باشد و باید اذعان نمود که با توجه به چنین دیرینگی علمی و فرهنگی بخصوص در حوزه تاریخ‌نگاری پزشکی و شناخت گذشته پرافتخار خود و نیاکان لایق و والامقام خود غافل مانده‌ایم و چه بسا که کشورهای دیگر در این‌باره، بر خود ما پیشی جسته‌اند.

دانش پزشکی در ایران کهن، سابقه‌ای طولانی داشته و برخوردار از اسلوبی سازمان‌یافته و پیشرفته بوده که این درخشش در دوران تمدن اسلامی به اوج خود رسیده است. عصاره این حرکت عظیم و ریشه‌دار در ظهور مکتبی اصیل به نام مکتب پزشکی ایران، معنا پیدا می‌کند که فرزندان شایسته‌ای را در مهد خود پرورش می‌دهد. دانشمندان بزرگی که توانستند تجربیات و تحقیقات خود را در قالب هزاران نسخه خطی پزشکی ثبت و ضبط نمایند و آن را به نسل‌های بعدی خود به یادگار گذارند.

حفظ و نگهداری این میراث ارزشمند، بازبینی و احیای آن‌ها، واکاوی و طبقه‌بندی موضوعات و داده‌های آن‌ها و استخراج مبانی و راهکارهای پیشنهادی آنان در حوزه بالین و درمان و حفظ بهداشت و تندرستی جامعه و مطالعه روند

تحول این حرکت عظیم در تاریخ پزشکی و بررسی علل رشد و تعالی و یا سقوط و انحطاط آن بخشی از دغدغه‌های دست‌اندرکاران فصلنامه تاریخ پزشکی است، چنانکه بررسی تاریخ پزشکی جهان نیز از اهداف دیگر این فصلنامه است.

فصلنامه علمی - پژوهشی تاریخ پزشکی مرکز تحقیقات اخلاق و حقوق پزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، به عنوان نخستین نشریه ایرانی است که به طور مستقل در زمینه تاریخ پزشکی منتشر می‌شود و رسالت سنگین پرداختن به این حوزه را وظیفه خود می‌داند. این فصلنامه سعی دارد بستر مناسبی برای تعاطی افکار، آرا و اندیشه‌های صاحب‌نظران و اندیشمندان حوزه تاریخ پزشکی فراهم سازد. علاوه بر این که درصدد است با بهره‌گیری از تجربیات ارزشمند متخصصان ذی‌ربط، زمینه مطالعه و تحقیق و تتبع بیشتر را تدارک ببیند تا بتواند پایگاهی برای بیان نظرات و دیدگاه‌های اندیشمندان در این حوزه باشد.

از این رو این فصلنامه از تمامی اساتید، پژوهشگران، متخصصان و صاحب‌نظران در این حوزه دعوت به عمل می‌آورد که مقالات ارزشمند خود را جهت بررسی و چاپ در این فصلنامه ارسال نمایند.

سردبیر